

Rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek

Simonlaan en Lucaslaan, Heilig Landstichting
Complex 18.011, 18.031 en 18.041

Status van het
document:

Definitief

Datum: 01-07-2025

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Datum

Versie

Documentnummer

Documentreferentie

Handelsregister 30129769

Quicksan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek

51026757-009

Van de Klok Bestaande Bouw BV

01-07-2025

D1

51026757-009

51026757-009 Rapport quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek Simonlaan en Lucaslaan.,
Heilig Landstichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	7
3	Onderzoeksmethodiek	8
3.1	Quickscan natuurwaarden	8
3.2	Aanvullende ecologische onderzoeken	8
3.2.1	Huismus	8
3.2.2	Gierzwaluwonderzoek	8
3.2.3	Vleermuisonderzoek	9
3.2.4	Steenmarter	10
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	11
4.1	Vogels	11
4.1.1	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)	11
4.1.2	Broedvogels (nesten beschermd in uitzonderlijke gevallen)	13
4.1.3	Overige broedvogels	14
4.2	Vleermuizen	14
4.3	Overige zoogdieren	16
4.3.1	Streng beschermde soorten	16
4.3.2	Licht beschermde soorten	17
4.4	Reptielen	17
4.5	Amfibieën	18
4.6	Vissen	18
4.7	Ongewervelden	18
4.8	Planten	19
4.9	Specifieke zorgplicht	19
5	Toetsing aan soortenbescherming	20
5.1	Broedvogels	20
5.1.1	Huismus	20
5.1.2	Algemene broedvogels	20
5.2	Vleermuizen	20
5.3	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	21
5.4	Overige soort(groep)en	21
6	Toetsing aan gebiedenbescherming	22
6.1	Natura 2000	22
6.2	Natuurnetwerk Nederland	23
6.3	Overige gebiedsbescherming	24
7	Houtopstanden	25
8	Samenvatting en conclusies	26
Bijlage		
	Geraadpleegde bronnen	28
	Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000	29
	Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland	31
	Bijlage 3 omgevingswet	32
	8.1.1 Omgevingswet	32
	8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving	33
	8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving	34

1 Inleiding

Sweco heeft van Van de Klok Bestaande Bouw BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek aan de Simonlaan en Lucaslaan ten behoeve van de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden.

De quickscan heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de voorgenomen ingreep in dit geval enkel betrekking heeft op de woningen zelf, heeft deze quickscan met name betrekking op gebouwbewonende soorten als huismus, gierzwaluw, gebouwbewonende vleermuizen en steenmarter.

Uit de quickscan is gebleken dat, om de effecten volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet ten aanzien van gebouwbewonende beschermde soorten, meer informatie noodzakelijk is. Op basis van het aanvullend ecologisch onderzoek is dan ook beoordeeld of er bij de uitvoering van de werkzaamheden sprake zal zijn van overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van gebouwbewonende soorten.

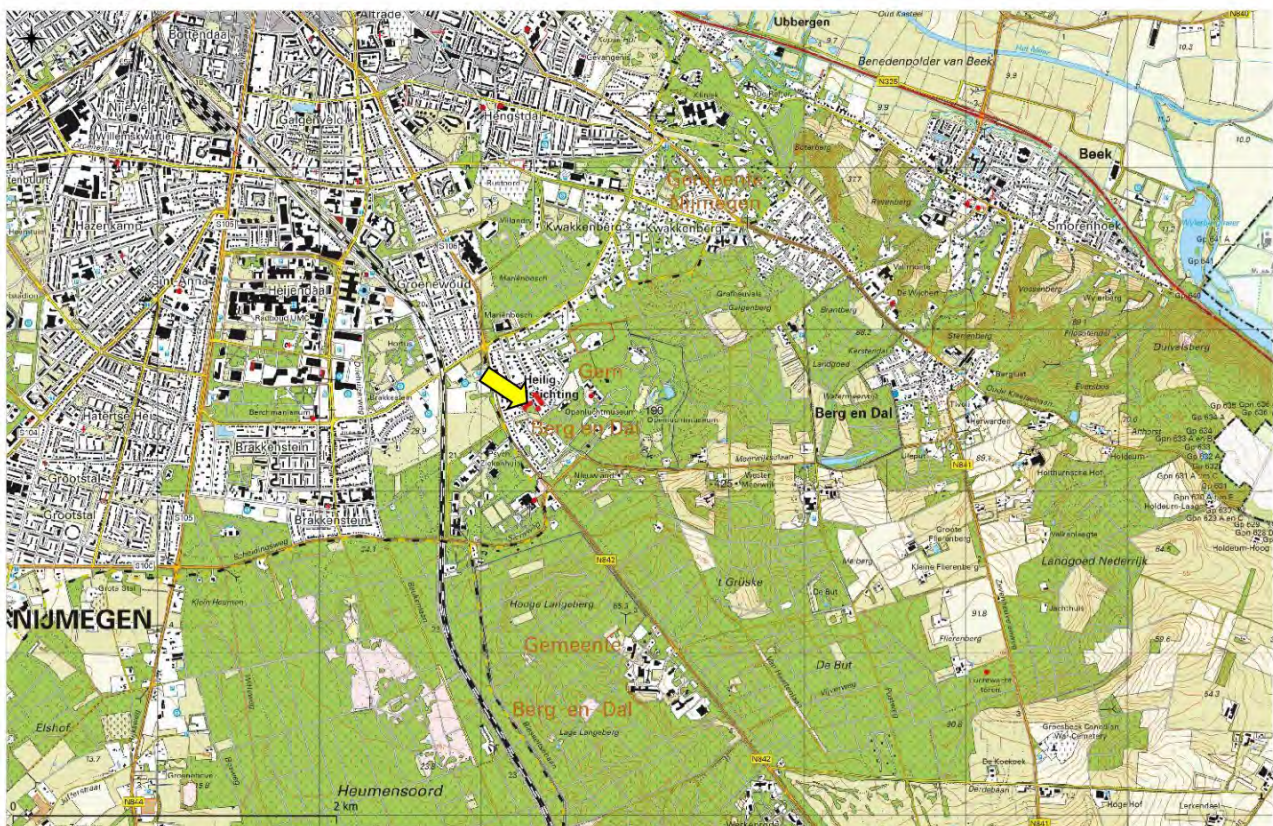
Sweco is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie betreft 18 te renoveren woningen deel uitmakend van de complexen 18.011, 18.031 en 18.041 gelegen in Heilig Landstichting.

De complexen zijn gelegen aan de Lucaslaan 8 t/m 22 (even nummers), Simonlaan 29 t/m 33 (oneven nummers), Simonlaan 16 t/m 24 (even nummers) en Rechterslaan 15 en 17 te Heilig Landstichting. Het betreffen eengezinswoningen met een bitumen plat dak dan wel dakpannen dak.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omlijnd bij gele pijl).

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.5 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie (wit omlijnd).

Figuur 2.3 Woningen aan de Lucaslaan.

Figuur 2.4 Woning Simonlaan.

Figuur 2.5 Woning Simonlaan.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens klein onderhoud te plegen aan de aanwezige woningen om de woningen weer toekomstbestendig te maken. Werkzaamheden zullen bestaan uit voegwerk/gevelherstel en werkzaamheden aan hellend en platte daken.

3 Onderzoeksmethodiek

3.1 Quickscan natuurwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek (d.d. 8 april 2024). Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie. Omdat de voorgenomen ingreep in dit geval enkel betrekking heeft op de woningen zelf, heeft de quickscan vooral betrekking op gebouwbewonende soorten als gierzwaluw, huismus, vleermuizen en steenmarter.

Tijdens het veldbezoek voor de quickscan is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van de aanwezige verblijfsmogelijkheden.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

3.2 Aanvullende ecologische onderzoeken

3.2.1 Huismus

Ten aanzien van de huismus zijn twee veldbezoeken uitgevoerd tijdens het broedseizoen in de ochtend en met een tussenliggende periode van tenminste 10 dagen. De veldbezoeken vonden plaats op 8 april en 30 april 2024 (zie tabel 3.1).

Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het pannendak van de betreffende woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van huismus (BIJ12, februari 2023).

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur niet lager dan 14 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was zonnig en droog.

3.2.2 Gierzwaluwonderzoek

Voor de gierzwaluw zijn in de periode van juni tot half juli drie aanvullende veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen per deelgebied. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd. Deze vonden plaats op 6 juni, 22 juni en 6 juli 2024. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, juli 2023). In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich

nesten bevinden. De gierzwaluwen die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het “gieren” van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van gierzwaluwen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 16 °C. De windsnelheid lag maximaal op 2 Beaufort en het was droog (tabel 3.1).

3.2.3 Vleermuisonderzoek

Voor vleermuizen zijn in de periode mei tot en met september 2024 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies kraam-, zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Voor massawinterverblijfplaats wordt de bebouwing vanwege het type bebouwing niet geschikt geacht.

Het vleermuisenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei - september). Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes.

Tijdens de veldbezoeken in de ochtend op 7 juli 2024 en in de avonden op 6 juni en 6 juli 2024 is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken in de periode augustus-september is voornamelijk gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen namelijk de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken. Tijdens de twee veldbezoeken in de paarperiode op 16 augustus en 6 september 2024 is dan ook voornamelijk gelet op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) met opnamemogelijkheid of Elekon batlogger M. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig (tabel 3.1). De buitentemperaturen lagen tijdens de rondes tussen de 13 °C en 20 °C, de windsnelheid bedroeg maximaal 2 Beaufort en tijdens alle veldbezoeken was het geheel droog. De weersomstandigheden voldoen hierbij aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 3 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

In tabel 3.1 zijn de datums van het onderzoek weergegeven.

Tabel 3.1 Overzicht uitgevoerde veldwerkrondes met de tijden en weersomstandigheden.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Weersomstandigheden	Aantal personen
8 april 2024	09:29 - 10:29	Nestlocatie huismus	Droog, zonnig, 14 °C, 1 Bft	1
30 april 2024	09:15 - 10:15	Nestlocatie huismus	Droog, zonnig, 14 °C, 2 Bft	1
6 juni 2024 (avond)	20:20 - 00:20	Kraam- en zomerverblijfplaats	Droog, 16 °C, 2 Bft	8

		vleermuizen en nestlocatie gierzwaluw		
22 juni 2024 (avond)	20.28-22.58	Nestlocatie gierzwaluw	Droog, 18 °C, 2 Bft	8
6 juli 2024 (avond)	20.25-00.25	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen en nestlocatie gierzwaluw	Droog, 16 °C, 2 Bft	8
7 juli 2024 (ochtend)	02.27-05.27	Kraam- en zomerverblijfplaats vleermuizen	Droog, 13°C, 2 Bft	8
16 augustus 2024	20:56– 00:00	Paarverblijfplaats vleermuizen	Droog, 20 °C, 1 Bft	3
6 september 2024	20.11 – 23:11	Paarverblijfplaats vleermuizen	Droog, 16 °C, 2 Bft	3

3.2.4 Steenmarter

Gedurende het onderzoek naar vleermuizen is tevens gelet op aan- of afwezigheid van de steenmarter, aangezien deze voornamelijk nachtactief zijn. Tevens in navraag gedaan na de aanwezigheid van overlastmeldingen en gelet op sporen van de steenmarter tijdens de onderzoeken gedurende het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

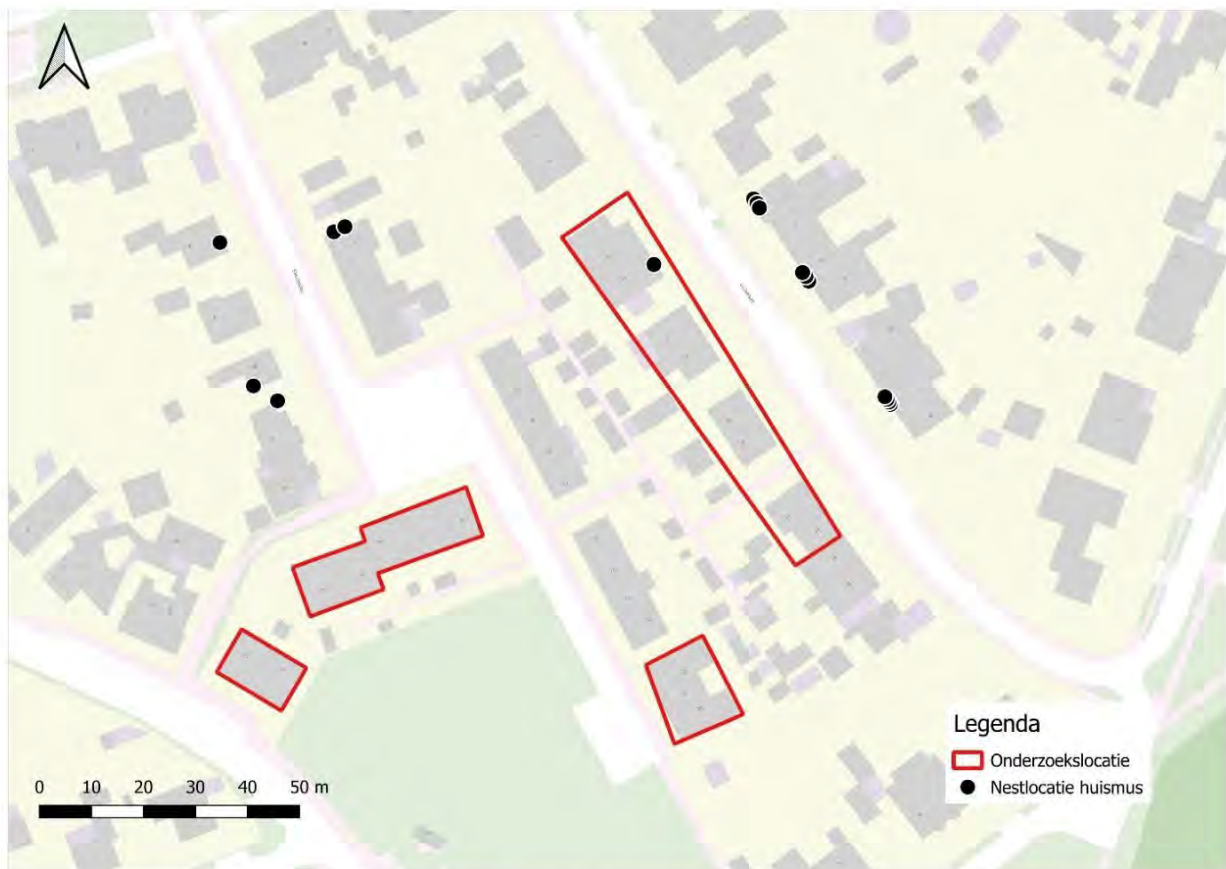
Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, havik, huismus, gierwaluw, roek, sperwer en slechtvalk. Van deze soorten kan een nestgeval van slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen, welke op de onderzoekslocatie niet aanwezig zijn.

Huismus

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de huismus. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of huismussen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Tijdens onderzoek is een huismus invliegend en fluitend waargenomen bij de ruimte van de muur en de dakrand van Lucaslaan 10. Overige nestlocaties zijn niet aangetroffen in de te renoveren woningen. Effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ten aanzien van de nestlocatie aan de Lucaslaan 10 binnen de onderzoekslocatie zijn niet uit te sluiten bij de dak- en gevelwerkzaamheden (zie hoofdstuk 5).

Tevens is tijdens de veldbezoeken gelet op nestlocaties van huismussen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Tijdens de veldbezoeken zijn tevens nestlocaties vastgesteld in de woningen aan de: Lucaslaan 7 (3x), Lucaslaan 11 (3x), Lucaslaan 17 (4x), Simonlaan 3 (2x), Simonlaan 6 (1x) Simonlaan 10 (1x). Deze nestlocaties bevinden zich gezien de afstand tot de onderzoekslocatie buiten de invloedssfeer van het planvoornemen.

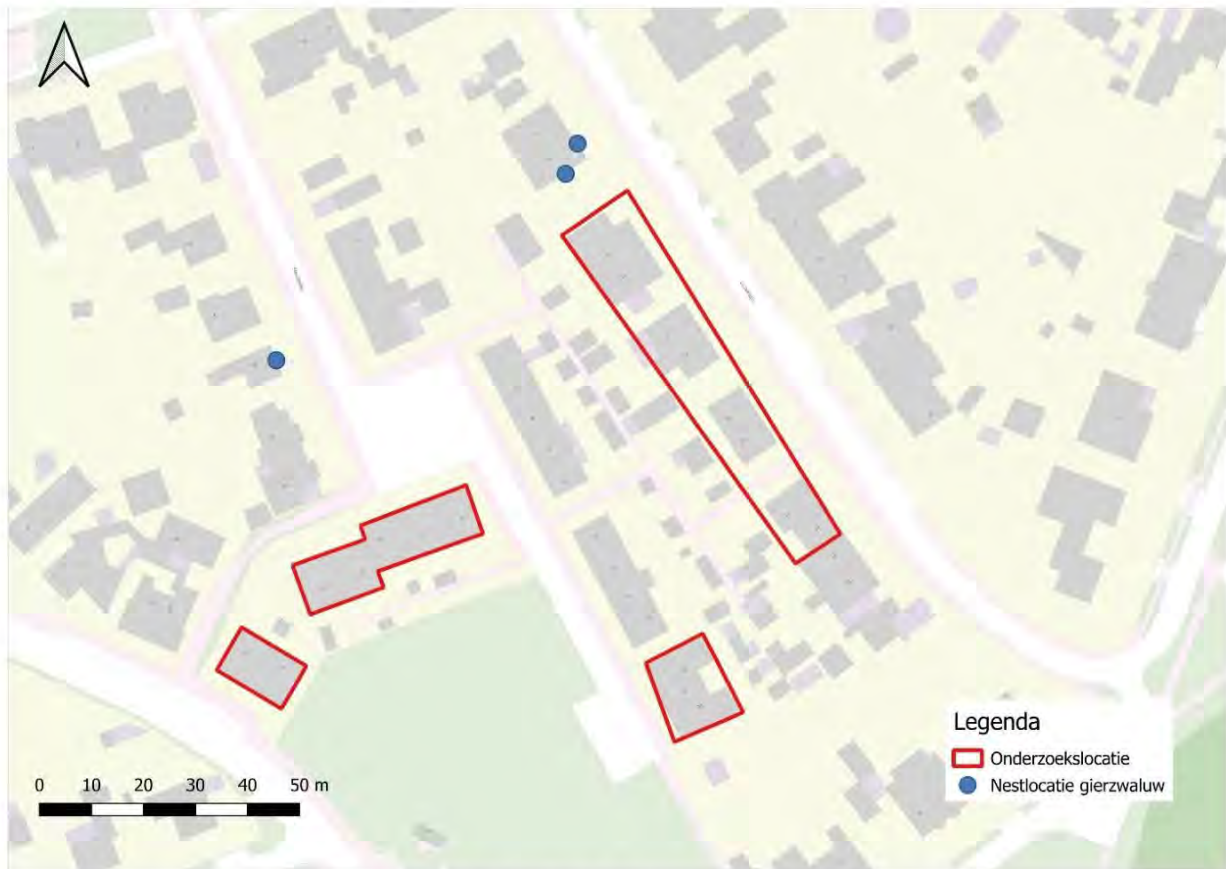
Figuur 4.1 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van huismussen (zwarte stippen) op en in de omgeving van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

Gierzwaluw

Tijdens de quickscan natuurwaarden is vastgesteld dat de daken van de betreffende woningen geschikt zijn als nestlocatie voor de gierzwaluw. De kopse kanten van de woningen geven toegang tot de nestruides onder het dak. In een soortgericht onderzoek is vastgesteld of gierzwaluwen gebruik maken van de onderzoekslocatie.

Gierzwaluwen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen en openingen onder boeidelen. Gierzwaluwen vliegen gegroepeerd met hoge snelheden tussen de gebouwen door en vliegen daarbij plotseling ergens binnen. Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de veldbezoeken, die plaatsvonden tijdens het broedseizoen, geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn.

In de omgeving zijn wel drie nestlocaties van de gierzwaluw waargenomen (zie figuur 4.2). Deze zullen echter geen negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden.

Figuur 4.2 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van de gierwaluw (blauwe stippen) op en in de omgeving van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

Overige jaarrond beschermde broedvogels

De aanwezige hoge bomen op en in de omgeving zijn gecontroleerd op (potentiële) nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten. Deze zijn niet aangetroffen. Verder zijn tevens geen aanwijzingen gevonden van andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd zijn als roek, ransuil, havik, boomvalk, buizerd en sperwer. Het is dan ook uitgesloten dat nesten van dergelijke soorten worden verstoord bij de voorgenomen werkzaamheden.

4.1.2 Broedvogels (nesten beschermd in uitzonderlijke gevallen)

Door aanwezigheid van geschikte nestlocaties onder de daken of bij de dakranden, kunnen soorten als zwarte roodstaart en spreeuw tot broeden komen. Indien aanwezig, worden de nesten van deze soorten bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden beschadigd/vernietigd. Hierbij gaat het om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat deze soorten een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Door het nemen van maatregelen, zoals werken buiten het broedseizoen, kan overtreding van de Omgevingswet voorkomen worden (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

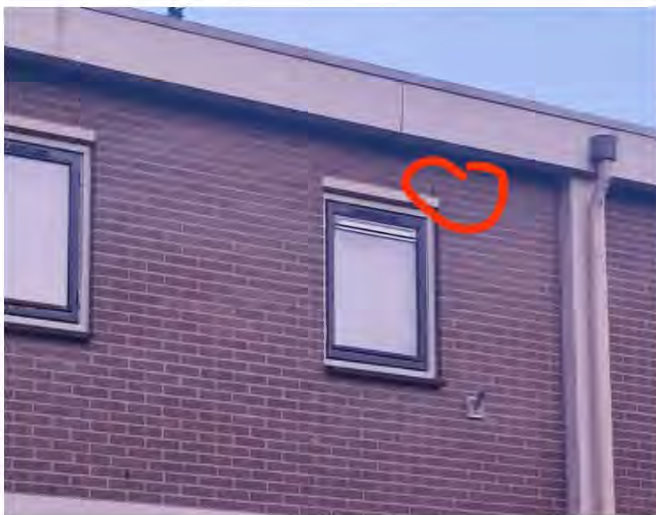
Door aanwezigheid van geschikte nestlocaties van diverse overige broedvogelsoorten als spreeuw en kauw kunnen nesten mogelijk worden verstoord bij de uitvoering van de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden. Hierbij gaat het om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat deze soorten een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Door het nemen van maatregelen, zoals werken buiten het broedseizoen, kan overtreding van de Omgevingswet voorkomen worden (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Tijdens het onderzoek in de kraamperiode is bij een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen van één enkel individu, invliegend bij de open stootvoeg boven het raam (zie figuur 4.3). Hier bevindt zich een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. In het najaar is hier tevens een baltsende mannetje aangetroffen nabij de verblijfplaats. De zomerverblijfplaats wordt tevens gebruikt als paarverblijfplaats (zie figuur 4.4).

Figuur 4.3 Invliegplek van de gewone dwergvleermuis.

Bij de onderhoudswerkzaamheden worden, zonder het nemen van maatregelen, één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verstoord en vernietigd. Deze verblijfplaats kan tevens mogelijk gebruikt worden milde winterverblijfplaats.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

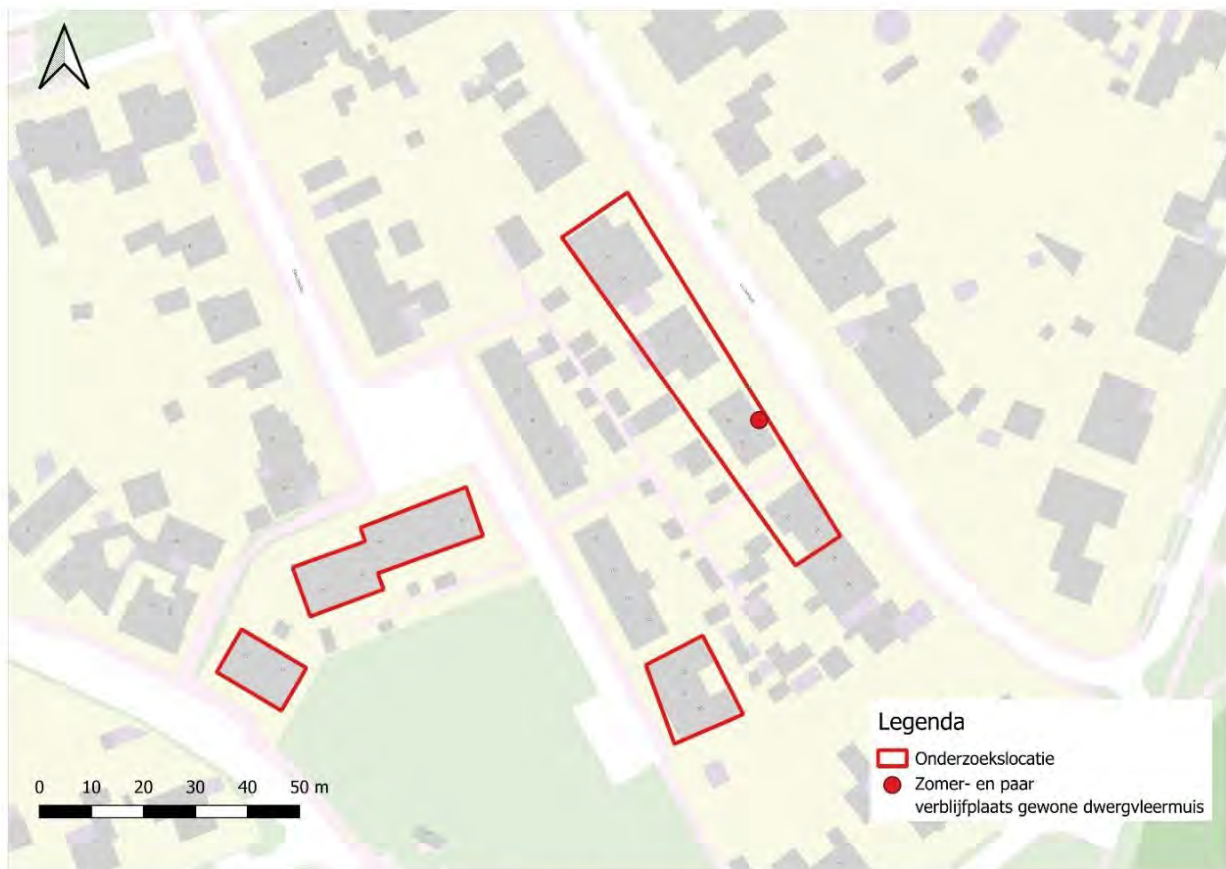
Tijdens de veldbezoeken zijn in de nabijheid van de onderzoekslocatie geen invliegende of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Tijdens de paarperiode zijn verder buiten de onderzoekslocatie wel nog baltsende mannetjes van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze zullen echter niet door de voorgenomen ingreep verstoord worden.

Foerageerhabitat

Tijdens de veldbezoeken zijn gewone dwergvleermuizen in de tuinen waargenomen op en in de omgeving van de te renoveren woningen. Daarnaast is een enkele overvliegende laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen. De plannen zullen echter geen aantasting van essentieel foerageerhabitat vormen. Dit doordat in de omgeving alternatief foerageerhabitat aanwezig is in de vorm van bomen en groen in omliggende parken. Daarnaast zal tijdens te renovatie het groen in de omgeving behouden blijven. Daardoor zal er geen sprake zijn van het verloren gaan van essentieel groen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Deze elementen zijn niet binnen de onderzoekslocatie aanwezig. Er zal dan ook geen sprake zijn van het verloren gaan van een essentiële vliegroute.

Figuur 4.4 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen (rode stip) op en in de omgeving van de onderzoeklocatie (rood omlijnd).

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

4.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoeklocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, das, eekhoorn, bever en wild zwijn.

Steenmarter

De onderzoeklocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het

gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Ook zijn er geen waarnemingen gedaan van steenmarters tijdens de vleermuisrondes. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Eekhoorn

De bomen in de omgeving van de onderzoekslocatie vormen geschikt habitat voor de eekhoorn. De bomen direct rondom de woningen konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van een rust of voortplantingsplaats van eekhoorn kan worden uitgesloten.

Bunzing, wezel en hermelijn

Voor bunzing, hermelijn en wezel geldt dat op de onderzoekslocatie geen geschikte rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig zijn in vorm van beschutte holen, takkenrillen of takkenhopen. Tijdens de quickscan en veldwerkonderzoeken zijn ook geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van kleine marterachtigen. Negatieve effecten ten aanzien van voortplantings- of rustplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel kunnen worden uitgesloten.

Overige soorten

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt als bever, das en wild zwijn is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, de ligging midden in stedelijk gebied van Heilig Landstichting en/of op basis van verspreidingsgegevens kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt minimaal geschikt habitat voor een aantal grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en diverse muizensoorten. Een dergelijke soort kan bij de renovatiewerkzaamheden verstoord worden (zie hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON en de NDFF zijn in de omgeving van Heilig Landstichting de volgende reptielensoorten waargenomen: gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor de reptielen aanwezig. De waargenomen soorten komen voor in bossen, bosranden, heideterreinen en/of structuurrijke spoor- of wegbermen. Deze elementen zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie. Een negatief effect op reptielen door de voorgenomen plannen is niet aan de orde.

4.5 Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON en de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom Heilig Landstichting de volgende streng beschermde soort waargenomen: alpenwatersalamander, rugstreeppad, poelkikker en kamsalamander.

Op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte voortplantingswateren voor (beschermde) amfibieën aanwezig. Vanwege de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving, is het gebruik van het plangebied als landhabitat door beschermde soorten tevens uitgesloten. Algemene amfibieënsoorten als de bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen wel incidenteel in het groen van de onderzoekslocatie worden aangetroffen. Desbetreffende soorten kunnen mogelijk incidenteel verstoord worden bij plaatsing van steigers of bouw materiaal (zie hoofdstuk 5).

4.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

4.7 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Vanwege het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Voor de in de omgeving voorkomende teunisbloempijlstaart geldt dat de waardplanten van de soort (wilgenroosje, teunisbloem en kattenstaart) relatief weinig in siertuinen voorkomen en deze gezien de werkzaamheden niet verwijderd worden. Voor de tevens voorkomende grote vos en grote weerschijnvlinder geldt dat de waardplanten van de soorten (respectievelijk iep en wilgen) niet verwijderd worden. Negatieve effecten ten aanzien van rust- en voortplantingsplaatsen van de teunisbloempijlstaart, grote vos en grote weerschijnvlinder is uit te sluiten bij de voorgenomen ontwikkeling.

Overige ongewervelden

De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn zijn op de onderzoekslocatie eveneens uitgesloten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de locatie aanwezig.

4.8 Planten

Aangezien de locatie vrijwel geheel bestaat uit bebouwing, verharding en siertuin is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie.

4.9 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, amfibieën, reptielen, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat op de onderzoekslocatie, het ontbreken van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen op de onderzoekslocatie en op basis van de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van bekende populaties in de omgeving, worden geen significante negatieve effecten verwacht als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op populaties van Rode lijst soorten die in bovengenoemde paragrafen niet reeds behandeld zijn. Incidenteel kan een overige soort van de Rode lijst gebruik maken van de onderzoekslocatie. Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kunnen nadelige gevolgen voor incidenteel te verwachten individuen voorkomen worden (zie hoofdstuk 5).

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Huismus

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is het verboden nesten van huismussen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Uit het verrichte onderzoek is gebleken dat er één nestlocatie van huismus op de onderzoekslocatie aanwezig is. De voorgenomen werkzaamheden betekenen, zonder het nemen van maatregelen, vernietiging van de rust- en voortplantingsplaatsen van de huismus, en daarmee een overtreding van de Omgevingswet. Doordat het niet mogelijk is om de verblijfplaats van de huismus te behouden, dienen maatregelen genomen te worden om de functionaliteit van de onderzoekslocatie voor de nestlocatie van de huismus te behouden. Deze mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan en ter goedkeuring worden voorgelegd bij de provincie Gelderland middels een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit.

5.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie te verwachten zijn geldt dat, indien de renovatiewerkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of de nestlocaties vóór het broedseizoen begint worden afgeschermd (bijv. door middel van het verwijderen van vogelhuisjes of het afschermen van potentiële nestgelegenheden als daken en schoorstenen), overtredingen met betrekking tot deze soorten op voorhand te voorkomen zijn. Artikel 11.37 (Bal) van de Omgevingswet (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

5.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Binnen de onderzoekslocatie is één zomer- en paarverblijfplaats vastgesteld van de gewone dwergvleermuis, die tevens mogelijk als milde winterverblijfplaats gebruikt kan worden. Er zijn geen verblijfplaatsen van andere soorten vleermuizen aangetroffen. De werkzaamheden betekenen, zonder het nemen van maatregelen, vernietiging van de rust- en voortplantingsplaatsen van de gewone dwergvleermuis en daarmee een overtreding van de Omgevingswet.

Doordat het niet mogelijk is om de verblijfplaats van de vleermuizen te behouden, dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de functionaliteit van de onderzoekslocatie voor de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te allen tijde te behouden, zowel gedurende de werkzaamheden als in de toekomstige situatie. Deze mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan en ter goedkeuring worden voorgelegd bij de provincie Gelderland middels een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit.

5.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

5.4 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, en de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 Toetsing aan gebiedenbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, maar wel in de nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, 'Rijntakken', bevindt zich op circa 3,4 kilometer afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie (gele pijl) ten opzichte van Natura 2000 (groene vlakken).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege afstand en de aard van de werkzaamheden niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van

de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de omgevingswet ten aanzien van stikstof wordt niet noodzakelijk geacht. Het is echter aan bevoegd gezag om hier uitsluitsel over te geven.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 150 meter afstand ten westen van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie (rood omlijnd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen vlak).

De onderzoekslocatie is gelegen op 150 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN niet aan de orde.

6.3 Overige gebiedsbescherming

In Gelderland worden de volgende overige gebieden beschermd door regels in de Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021): Groene ontwikkelingszone (GO), Weidevogelgebieden, Ganzenrustgebieden, natte landnatuur, Waardevol open gebied en nationale landschappen. De onderzoekslocatie ligt niet binnen een van deze zones waardoor voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk zijn.

7 Houtopstanden

In artikel 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Er worden geen bomen op de onderzoekslocatie gekapt waardoor het onderdeel houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 (Bal) buiten beschouwing kan worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Van de Klok Bestaande Bouw BV een quickscan natuurwaarden en aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Lucaslaan en Simonlaan te Heilig Landstichting ten behoeve van de voorgenomen onderhoudswerkzaamheden

De quickscan heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde en/of bedreigde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen renovatie aan de woningen ter plaatse. Op basis van het aanvullend ecologisch onderzoek is beoordeeld dat bij uitvoering van de werkzaamheden er sprake kan zijn van overtreding van de Omgevingswet.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	nee, mits*	nee	nee	* mits werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen; of de woningen ongeschikt gemaakt worden buiten het broedseizoen.
	jaarrond beschermd	ja	ja	uitgevoerd voor huismus en gierzwaluw	ja	betreft vernietiging van één nestlocatie van de huismus
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	uitgevoerd	ja	betreft bij werkzaamheden verstoring en vernietiging van één zomer- en paarverblijfplaats die mogelijk tevens een milde winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vormt.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van o.a. egel, konijn en diverse muizensoorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van o.a. gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	op 3,4 km	nee	nee	nee	onderzoek stikstofdepositie niet noodzakelijk geacht, echter aan bevoegd om hier uitsluitsel over te geven
Natuurnetwerk Nederland	op 150 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

Conclusie

Bij de voorgenomen renovatiewerkzaamheden is er sprake van verstoring en/of vernietiging van één nestlocatie van de huismus en één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, die mogelijk tevens als milde winterverblijfplaats gebruikt kan worden. De vernietiging van de aangetroffen nestlocatie en verblijfplaats kan vooraf niet worden voorkomen. Er dienen maatregelen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan en ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Gelderland, middels een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels kunnen worden voorkomen door te starten met de werkzaamheden buiten het broedseizoen. Indien binnen het broedseizoen gewerkt gaat worden, is een broedvogelinspectie voorafgaand aan de start van de werkzaamheden benodigd en dienen daken en schoorstenen voor aanvang van het broedseizoen te worden afgeschermd om broedgevallen tijdens de renovatie te voorkomen.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Natuur Netwerk Gelderland en beschermde houtopstanden worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie.

Bijlage

Geraadpleegde bronnen

(BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 2 juli 2025 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Heilig Landstichting, periode 2020-2025. NDFF. Geraadpleegd op 2 juli 2025 <https://ndff-ecogrid.nl>.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 10 april 2025 <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 10 april 2025 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 2 juli 2025 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 2 juli 2025 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 2 juli 2025 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 2 juli 2025 van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Provinciale bronnen

Provincie Gelderland (2021, maart). Planoviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op 10 april 2025 van <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op 10 april 2025 Van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08_733.pdf.

Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel

wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 omgevingswet

8.1.1 Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;

- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a.
 - 1°. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en

- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.